

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

**2025 YILI KAÜÇUK, PLASTİK VE KİMYASAL ÜRÜNLERİN
İMALATINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ**

(Haziran, 2026)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatına ilişkin diğer hükümleri uyarınca Devlet; çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, Devletin çalışma hayatına ilişkin düzenleyici, koruyucu ve denetleyici rolünü gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, çalışma hayatı kapsamında; işçi ve işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirlerin alınması, mevcut ve muhtemel sorunların araştırılması, çalışanları koruyucu ve çalışmayı destekleyici tedbirlerin geliştirilmesi, istihdamı ve tam çalışmayı destekleyici uygulamaların yürütülmesi, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin uygulanmasının izlenmesi, çalışma hayatının denetlenmesi ve iş istatistiklerinin derlenerek yayımlanması alanlarında politika ve uygulamalar yürütmektedir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı; Bakanlığın görev alanı çerçevesinde çalışma hayatına ilişkin teftiş ve inceleme faaliyetlerini yürütmekte, ulusal ve uluslararası mevzuatın uygulanmasını izlemekte, teftiş ve denetim sonuçları doğrultusunda mevzuatın uygulanabilirliği ile uygulamada karşılaşılan aksaklıklara ilişkin değerlendirmeler yapmakta, denetim sonuçlarına ilişkin istatistikleri tutmakta, değerlendirmekte ve yorumlamaktadır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından işin yürütümü ile iş sağlığı ve güvenliği yönlerinden yürütülen programlı teftişlerde temel amaç; öncelikli risk alanlarını belirlemek, mevzuata uyum düzeyinin artmasına katkı sunmak, rehberlik odaklı teftiş anlayışıyla işyerlerinde kalıcı ve sistematik iyileştirmeler sağlamak, çalışanların haklarının korunmasına, güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarının geliştirilmesine ve çalışma barışının güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır.

Bu kapsamda, programlı teftişler sonucunda elde edilen bulgular, istatistikler ve değerlendirmeler çerçevesinde hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları, ilgili sektör ve işyerlerinde mevcut durumun ortaya konulması, mevzuata uyumun güçlendirilmesi, risk alanlarına yönelik koruyucu tedbirlerin geliştirilmesi, sosyal tarafların bilgilendirilmesi amacıyla tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2025 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Erol GÜNER
Rehberlik ve Teftiş Başkanı V.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
BAŞKAN SUNUŞU	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	viii
I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER.....	1
1. TEFTİŞİN ADI	1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ.....	1
3. TEFTİŞİN AMACI	2
4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER.....	2
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ.....	3
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER	3
7. TEFTİŞ ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	3
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ	4
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER.....	4
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	5
1. HAZIRLIK AŞAMASI	5
2. TEFTİŞ AŞAMASI.....	6
3. İSTATİSTİKLER.....	7
3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler.....	7
3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler	7
3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler.....	10
3.3.1. Genel İstatistikler.....	10
3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler.....	11
3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar.....	15
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR.....	16
IV. BÖLÜM SONUÇ	20
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	20
2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ.....	21
3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ	21

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler.....	21
3.2. Kurum/Kuruluşlar ile ilgili Görüşler.....	21
KAYNAKÇA	22

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil II.1. Ulaşılan Çalışan, Çırak ve Stajyer Sayıları.....	8
Şekil II.2. İllere Göre Çalışan Sayılarının Kadın Erkek Olarak Dağılımı	10
Şekil II.3. İdari Para Cezası Uygulanan ve Uygulanmayan İşyerleri	11
Şekil III.1. Sıkça Karşılaşılan Mevzuata Aykırılıklar	16

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo I-1 Çalışma Takvimi.....	3
Tablo I-2 Programlı Teftiş Kapsamında Yer Alan İşyerlerine Ait NACE Kodları	4
Tablo I-3 Denetimi Yapılan İşyerlerine Ait NACE Kodları, Faaliyet Alanları.....	4
Tablo II-1 Denetimi Yapılan İşyeri ve Ulaşılan İşçi Sayıları	8
Tablo II-2 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler	12
Tablo II-3 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası Miktarları	13
Tablo II-4 İşyeri Sayısı, Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar ve Uygulanan İdari Yaptırımlar.....	15

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

2025 yılı Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

İş teftişinin ifası aşamasında verimliliği ve etkinliği arttırmaya yönelik geliştirilen politikalar ve stratejiler kapsamında, çalışma hayatına ilişkin sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla iş kazası, meslek hastalığı verileri analiz edilmekte, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen teftişler sonucu elde edilen geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerektiğinde akademik çalışmalardan faydalanılmaktadır.

Bu çalışmada, 2025 yılı içerisinde yürütülecek programlı teftişlere ilişkin iş sağlığı ve güvenliği açısından riskli sektörlerin/faaliyet gruplarının belirlenebilmesi amacıyla 2022 ve 2023 yılları ile 2024 yılı Kasım ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarından ulaşılabilen meslek hastalığı verileri değerlendirilmiştir. Söz konusu verilerin analizi ile gerçekleştirilen hedef ve değer odaklı karar verme sürecinde, öncelikli sektörler/faaliyet grupları belirlenmiş, belirlenen faaliyet gruplarında iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin uygulama alanının netleştirilmesi amacıyla 4'lü Nace Rev.2 kodlarına ilişkin tespitler yapılmıştır. Öncelikli faaliyet gruplarını oluşturan söz konusu 4'lü Nace Rev.2 kodları dikkate alınarak teftişlerin yürütüleceği iller ve işyerleri belirlenmiştir. Hedef grup olarak belirlenen ilgili 4'lü Nace Rev.2 faaliyet gruplarında gerçekleştirilecek teftişlerin uygulama konularının kararlaştırılmasında çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımı dikkate alınmıştır. Ayrıca önceliklendirilen sektörlerde daha önceki yıllarda gerçekleştirilen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığımıza yapılan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları değerlendirilmiştir. 4'lü NACE Rev.2 kodlarının belirlenebilmesi amacıyla her bir faaliyet grubu kendi içerisinde 4'lü NACE Rev.2 bazında iş kazası sıklık hızı, iş kazası ağırlık hızı ile uzuv kayıplı ve ölümlü iş kazası oranı bakımından değerlendirilmiştir. 2022, 2023 ve 2024 yılı verileri olmak üzere üç dönem için ayrı ayrı yapılan değerlendirmeler sonucunda, ülke ortalamasının üzerinde seyreden iş kazası sıklık hızı ile iş kazası ağırlık hızına sahip olan ve uzuv kayıplı ve ölümlü iş kazası oranı bakımından yüksek değerleri bulunan 4'lü Nace Rev.2 kodları belirlenmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Yapılan analizler sonucu hedef grup olarak belirlenen 4'lü NACE Rev.2 kodlarında, Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinin yürütülmesine karar verilmiştir.

3. TEFTİŞİN AMACI

Çalışanların sağlık ve güvenliklerinin sağlanması adına, işyerlerinde, çalışma şartları ve çalışma ortamının işverenlerce mevzuata uygun hale getirilmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı, işverenlerin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri hususlarında teftiş yapılması, yürütülen teftişlerde bilgilendirici ve rehberlik edici bir yaklaşım sergilenerek, işyerlerinde çalışanların ve işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi sahibi olması ve farkındalık oluşmasını sağlamak programlı teftişin amacıdır. Bu bağlamda; hedef kauçuk, plastik ve kimya sektörlerinde faaliyet gösteren işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği sistemlerinin iyileştirilmesine katkıda bulunulmasıdır. Bu doğrultuda, işletmelere teknik açıdan rehberlik edilmesi ve güvenli çalışma ortamı aracılığıyla çalışma barışının tesis edilmesine destek olunması amaçlanmaktadır. Ayrıca, teftişler sırasında elde edilen verilerin titizlikle değerlendirilerek sonraki yıllarda planlanacak denetimler için stratejik bir veri kaynağı oluşturulması ve Bakanlıkça bu sektörlerde gerçekleştirilen tüm denetim faaliyetlerinde uygulama birliğinin sağlanması hedeflenmiştir.

4. TEFTİŞTE GÖREV ALAN MÜFETTİŞLER

Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında, Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı'nda görev yapan 11 müfettişten oluşan 6 heyet, Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı'nda görev yapan 8 müfettişten oluşan 4 heyet, İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı'nda görev yapan 12 müfettişten oluşan 6 heyet, İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı'nda görev yapan 14 müfettişten oluşan 7 heyet olmak üzere 45 İş Müfettişi görevlendirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

Programlı teftiş kapsamında yürütülen hazırlık çalışmaları, teftişler, elde edilen verilerin analizi ve değerlendirilmesi ile genel değerlendirme raporunun yazılması süreçlerini içeren çalışma takvimi Tablo I-1’de yer almaktadır.

Tablo I-1 Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması - Araştırma faaliyetleri - Toplantılar - Bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri	Ocak-Şubat 2025 Ocak-Şubat 2025 Ocak-Şubat 2025
Teftiş Aşaması - Teftişlerin yürütülmesi - Raporların yazımı	Mart-Aralık 2025 Mart-Aralık 2025
Analiz ve Değerlendirme Değerlendirme toplantıları ve istatistiklerin analizi	Aralık 2025
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Ocak-Şubat 2026

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Programlı teftiş, Afyonkarahisar, Aksaray, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Düzce, Eskişehir, Isparta, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırıkkale, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Muğla, Sakarya, Samsun, Tekirdağ, Uşak ve Yalova olmak üzere toplam 28 ilde yürütülmüştür.

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Programlı teftiş kapsamında denetimi yapılan, Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı faaliyet alanında yer alan işyerlerine ait NACE kodları ve tanımları Tablo I-2’de belirtilmiştir:

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo I-2 Programlı Teftiş Kapsamında Yer Alan İşyerlerine Ait NACE Kodları

Faaliyet Kodu	Faaliyet Grubu
20	Kimyasalların ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı
22	Kauçuk ve Plastik Ürünlerin İmalatı

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamına dâhil edilen işyerleri, İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'nde belirtilen Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı faaliyet kodu ve alanında yer alan işyerleri arasından; temel olarak işyerinin tehlike sınıfı, istihdam edilen çalışan sayısı, daha önce gerçekleştirilen teftiş bilgileri, gibi kriterler dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu veri gruplarına ait bilgilere Başkanlığımız kayıtlarıyla birlikte Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), verileri kullanılarak ulaşılmıştır

İlgili programlı teftişin yürütüleceği illerin belirlenmesinde, hedef gruplarda faaliyet gösteren işyeri sayıları ve ilgili işyerlerine ait çalışan sayısı, daha önce gerçekleştirilen teftiş bilgileri, iş kazası sayısı vb. nitelikleri dikkate alınarak oluşturulan öncelik kategorileri dikkate alınmıştır.

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Programlı teftiş kapsamında denetimi yapılan işyerlerine ait 4'lü NACE Rev.2 kodları ve bu kodlara ait tanımlar (faaliyet alanları) Tablo I-3'de verilmiştir.

Tablo I-3 Denetimi Yapılan İşyerlerine Ait NACE Kodları, Faaliyet Alanları

NACE Kodu	FAALİYET ALANLARI
20.11	Sanayi gazları imalatı
20.12	Boya maddeleri ve pigment imalatı
20.13	Diğer inorganik temel kimyasal maddelerin imalatı
20.14	Diğer organik temel kimyasalların imalatı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

NACE Kodu	FAALİYET ALANLARI
20.15	Kimyasal gübre ve azot bileşiklerinin imalatı
20.16	Birincil formda plastik ham maddelerin imalatı
22.11	Kauçuk lastiklerin imalatı, lastiğe sırt geçirilmesi (kaplanması) ve yeniden işlenmesi ve iç lastik imalatı
22.12	Diğer kauçuk ürünlerin imalatı
22.21	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil imalatı
22.22	Plastik ambalaj malzemeleri imalatı
22.23	Plastikten kapı ve pencere imalatı
22.24	Plastikten inşaat malzemeleri imalatı
22.25	Plastik ürünlerin işlenmesi ve bitirilmesi
22.26	Diğer plastik ürünlerin imalatı

Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatı faaliyet alanında teftişi yapılan, 948 işyerinde genel olarak; plastik ürünlerin imalatı, kauçuk ürünlerin imalatı ve kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı yapılmaktadır.

II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

Ocak-Şubat 2025 aylarından oluşan programlı teftiş hazırlık döneminde, ayrıntılı yıllık planlamalar oluşturulmuş, programlı teftişlerde görevlendirilecek müfettişlerin mesleki gelişimlerinin arttırılmasına yönelik eğitimler düzenlenmiştir. Teftiş hazırlık aşamasında, teftişlerde görevlendirilecek iş müfettişi sayısı ve heyetler belirlenmiştir. Teftişlerde uygulama birliğinin sağlanması adına, teftişlere başlanmadan önce programlı teftişlerde görev alan müfettişler ile uygulama esasları, teftişlerin amacı, kapsamı, hedefi, tutanakta ve raporda ayrıca yer alması düşünülen hususları içeren konular hakkında toplantılar gerçekleştirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Programlı teftişlere ilişkin hazırlanmış olan çalışma takvimine göre 2025 Mart ayında teftişlere başlanmış ve 2025 Aralık ayında teftişler tamamlanmıştır. “Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi”, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca hazırlanan uygulama esasları doğrultusunda; Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıkları tarafından 45 İş Müfettişi ile 28 farklı ilde 948 işyerinde yürütülmüştür. Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerleri, iş sağlığı ve güvenliği riskleri açısından değerlendirilmiş ve teftişler esnasında çalışanlar ile işverenler, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nda belirtilen yükümlülükler ile ilgili bilgilendirilmiş ve rehberlik edici bir yaklaşımın öne alındığı bir teftiş modeli izlenmiştir. Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi uygulama esaslarında belirtilen;

➤ İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri (malzeme taşınması, bakım vb. işler esnasında alınması gerekli teknik ve organizasyonel tedbirler dâhil)

➤ Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri,

➤ Yangın, parlama, patlama risklerine karşı alınması gerekli tedbirler,

➤ Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler,

➤ Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler,

➤ Ulaşım yolları ve tehlikeli alanlar ile yükleme yerleri ve rampalarda alınması gerekli tedbirler

➤ Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları,

➤ Risk değerlendirmesi çalışmaları,

➤ İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri,

➤ Sağlık gözetimleri,

➤ Kişisel koruyucu donanımların kullanımı,

➤ 2015/4 sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi’nin I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm Madde 3.6’da belirtilen hükümler gereği iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması amacıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ile diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi, risk değerlendirmesi çalışmaları, çalışan temsilcisi görevlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği kurulu ve toplantıları ile kayıt dışı istihdam, yabancı çalışan ve çocuk işçiliği konularını kapsayacak şekilde yürütülmüştür.

Programlı teftişlerde işyerlerinde tespit edilen ve hayati tehlike içermeyen mevzuata aykırılıklar için, bu aykırılıkların işverence giderileceğinin beyan edilmesi ve müfettişçe uygun görülmesi durumunda bildirim düzenlenerek ara verme uygulamasına gidilmiştir. Verilen süre sonunda tebliğ edilen mevzuata

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

aykırılıklar kontrol edilmiş, giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

3. İSTATİSTİKLER

3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

2025 yılı Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi, Afyonkarahisar, Aksaray, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Düzce, Eskişehir, Isparta, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırıkkale, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Muğla, Sakarya, Samsun, Tekirdağ, Uşak ve Yalova olmak üzere 28 ilde toplam 948 işyerinde gerçekleştirilmiştir.

Programlı teftiş kapsamına alınan 19 işyerinden; 5 işyerinin gayri faal olduğu, 4 işyerinin kapalı bulunduğu, 1 işyerinin adres değişikliği yaptığı ancak yeni adresinin tespit edilemediği, 1 işyerinin yeni adresinin belediye sınırları dışında kaldığı, 1 işyerinde mükerrerlik, 6 işyerinde NACE kodunun farklı olduğu ve 1 işyerinde diğer nedenlerle teftiş gerçekleştirilemediği belirlenmiştir.

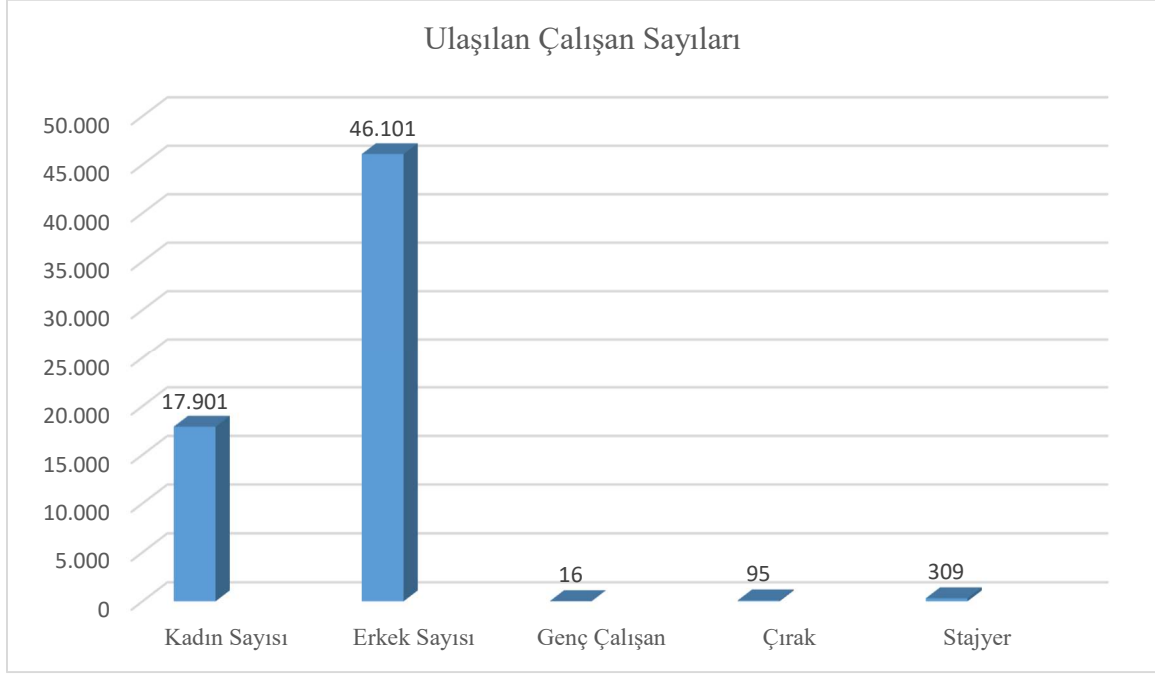
İş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan 948 işyerinin 744 ü tehlikeli, 204 ü çok tehlikeli sınıftadır.

3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

28 ilde bulunan 948 işyerinde gerçekleştirilen programlı teftişlerde toplam 64.018 çalışana ulaşılmıştır. Programlı teftişler kapsamında 46.101 erkek, 17.901 kadın çalışan ile 16 genç çalışan, 95 çırak ve 309 stajyere ulaşılmış olup, çalışanların %72'sini erkek, %28'ini ise kadın çalışanlar oluşturmaktadır. Teftişlerde çocuk işçiye rastlanılmamıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil II.1. Ulaşılan Çalışan, Çırak ve Stajyer Sayıları

2025 yılı Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında teftişi gerçekleştirilen işyeri sayısının ve ulaşılan işçi sayısının illere göre dağılımı Tablo II-1 de yer almaktadır.

Tablo II–1 Denetimi Yapılan İşyeri ve Ulaşılan İşçi Sayıları

İl	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı
Afyonkarahisar	7	267
Aksaray	6	869
Ankara	49	2.477
Antalya	8	444
Aydın	11	307
Balıkesir	20	516
Bilecik	7	345
Burdur	3	176
Bursa	125	7.519
Çanakkale	9	369
Denizli	21	1.464

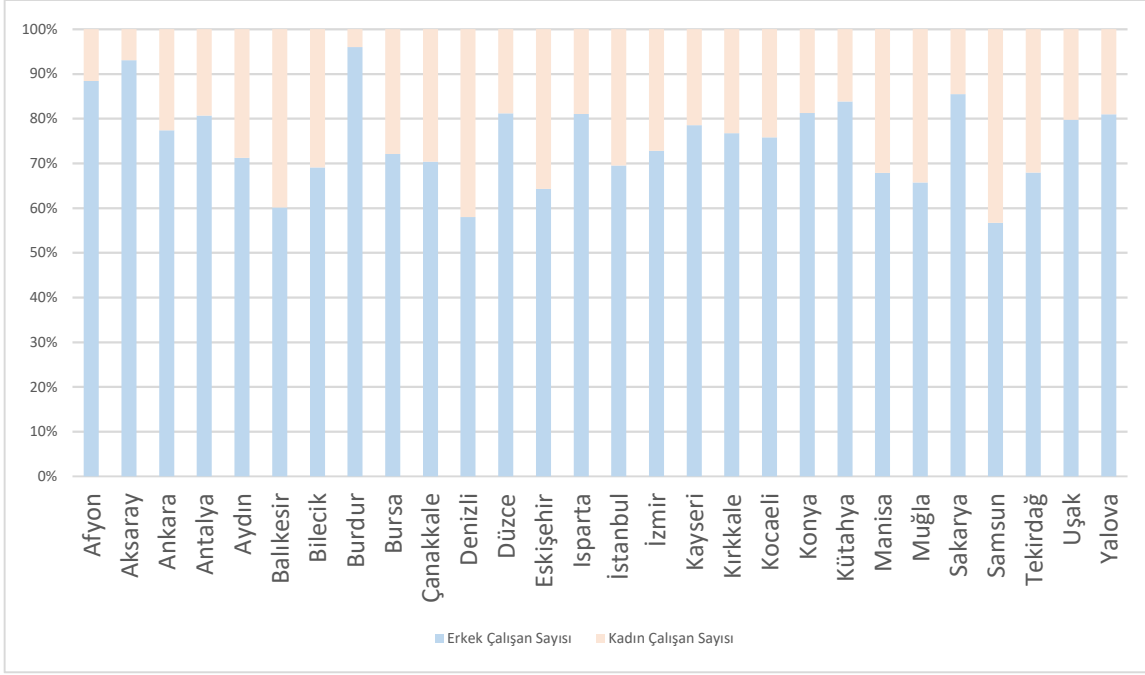
T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İl	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı
Düzce	13	446
Eskişehir	24	2.314
Isparta	8	317
İstanbul	231	15.793
İzmir	160	9.808
Kayseri	11	995
Kırıkkale	4	252
Kocaeli	45	5.143
Konya	24	2.002
Kütahya	9	241
Manisa	62	5.210
Muğla	6	105
Sakarya	20	1590
Samsun	8	533
Tekirdağ	46	3.874
Uşak	6	153
Yalova	5	489
TOPLAM	948	64.018

Çalışan sayılarının illere göre kadın ve erkek olarak dağılımı Şekil II-2’te yer almaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil II.2. İllere Göre Çalışan Sayılarının Kadın Erkek Olarak Dağılımı

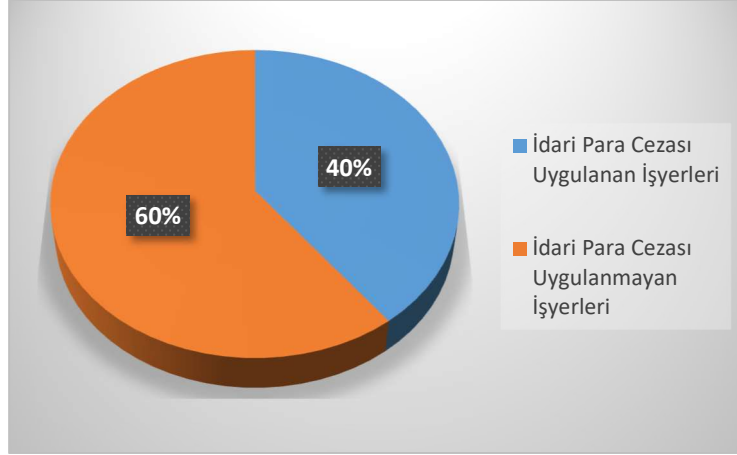
3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1. Genel İstatistikler

2025 yılı Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında toplamda 948 işyerinin teftişi gerçekleştirilmiştir. Programlı teftişlerde 375 işyerine toplamda 91.868.202 TL idari para cezası uygulanmış, teftişe verilen ara içerisinde tespit edilen mevzuata aykırılıkları gideren 573 işyerine idari para cezası uygulanmamıştır. Programlı teftişler kapsamında durdurma kararı uygulanan işyeri sayısı 19 dur. Şekil II-3’de idari para cezası uygulanan ve uygulanmayan işyerleri görülmektedir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil II.3. İdari Para Cezası Uygulanan ve Uygulanmayan İşyerleri

3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

2025 Yılı Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 948 işyerinde gerçekleştirilen teftişlerin ilk aşamasında toplam 25.814 madde mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Mevzuata aykırı hususların giderilmesi için gerçekleştirilen teftişe ara verme uygulaması sonunda yürütülen son aşama teftişlerde 24.198 madde hususun giderildiği, bu kapsamda iyileştirme oranının %94 olduğu görülmüştür. Teftişe ara verme uygulaması sonrasında gerçekleştirilen son aşama teftişlerde, devam eden 1.616 madde mevzuata aykırılığın yanı sıra yeni tespit edilen 497 madde mevzuata aykırılık ile birlikte toplamda 2.113 madde mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu, 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümlerince tespit edilen mevzuata aykırılıklar ve noksanlıkların dağılımı Tablo II-2 de verilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo II-2 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
4857 sayılı İş Kanunu	2	2	2	0	100
5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu	0	3	-	3	-
6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	2	4	0	2	0
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	1.677	76	1.556	121	93
Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik	0	4	-	-	-
Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	87	3	78	9	90
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	122	1	120	2	98
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	1.201	35	1.083	118	90
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	22	0	21	1	95
Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	1	0	1	0	100
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	7	2	6	1	86
Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	7	1	5	2	71
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	11.478	184	10.818	657	94
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	21	1	21	0	100
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	94	0	90	4	96
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	66	0	65	1	98
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	82	2	80	2	98
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	746	4	713	33	96
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	5.741	112	5.261	480	92
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	179	2	176	3	98
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	1.527	4	1.497	30	98
Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	1	0	0	1	0
Kanserojen ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	6	1	5	1	83

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilmeyen mevzuata aykırılık sayısı	Giderilme oranı (%)
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	1.798	34	1.692	106	94
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	448	7	431	17	96
Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	4	0	4	0	100
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	383	10	371	12	97
Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	3	0	3	0	100
Tozla Mücadele Yönetmeliği	109	5	99	10	91
Toplam	25.814	497	24.198	1.616	94

Programlı teftişler sonucunda devam eden ve yeni tespit edilen toplam 2.113 madde mevzuata aykırılık için 91.868.202,00 TL idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Kanunlara ve ilgili yönetmeliklere göre mevzuata aykırılık sayıları ve idari para cezası miktarlarının dağılımı Tablo II-5’de belirtilmiştir.

Tablo II-3 Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezası Miktarları

Kanun/Yönetmelik Adı	İPC uygulanan mevzuata aykırılık sayısı	İdari para cezası
4857 sayılı İş Kanunu	2	214.051,00 TL
5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu	3	57.248,00 TL
6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu	6	392.040,00 TL
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	197	11.633.323,00 TL
Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik	4	53.058,00 TL
Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	12	420.042,00 TL
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	3	97.273,00 TL
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	153	10.019.948,00 TL

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Kanun/Yönetmelik Adı	İPC uygulanan mevzuata aykırılık sayısı	İdari para cezası
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	1	35.372,00 TL
Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	3	106.116,00 TL
Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	3	106.116,00 TL
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	844	30.200.256,00 TL
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	1	35.372,00 TL
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	4	132.645,00 TL
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	1	26.529,00 TL
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	4	159.174,00 TL
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	37	1.167.276,00 TL
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	592	25.472.253,00 TL
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	5	176.860,00 TL
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	34	1.034.630,00 TL
Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	1	35.372,00 TL
Kanserojen ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	2	1.591.740,00 TL
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	140	6.804.687,00 TL
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	24	747.233,00 TL
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	22	711.860,00 TL
Tozla Mücadele Yönetmeliği	15	437.728,00 TL
Toplam	2.113	91.868.202,00 TL

Tablo II-6'da özetlendiği üzere, 948 işyerinde gerçekleştirilen programlı teftişler sonucunda ilk aşamada tespit edilen 25.810 mevzuata aykırılıktan 24.196'sı giderilmiş, böylece iyileşme oranı %94 olarak gerçekleşmiştir. 375 işyeri idari para cezasına konu olmuş, bu işyerlerinde teftişler sonucunda devam eden

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ve yeni tespit edilen toplam 2.113 mevzuata aykırılık için 91.868.202,00 TL idari para cezası önerilmiştir. Ayrıca, 19 işyeri hakkında durdurma kararı uygulanmıştır.

Tablo II-4 İşyeri Sayısı, Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklar ve Uygulanan İdari Yaptırımlar

Teftiş yapılan işyeri sayısı	948
İlk teftişte tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	25.810
Son teftişte yeni tespit edilen mevzuata aykırılık sayısı	497
Giderilen mevzuata aykırılık sayısı	24.196
İPC uygulanan mevzuata aykırılık sayısı	2.113
Mevzuata Aykırılıkların İyileşme Oranı (%)	%94
Önerilen Toplam İdari Para Cezası (TL)	91.868.202,00 TL
İdari Para Cezası Uygulanan İşyeri Sayısı	375

3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

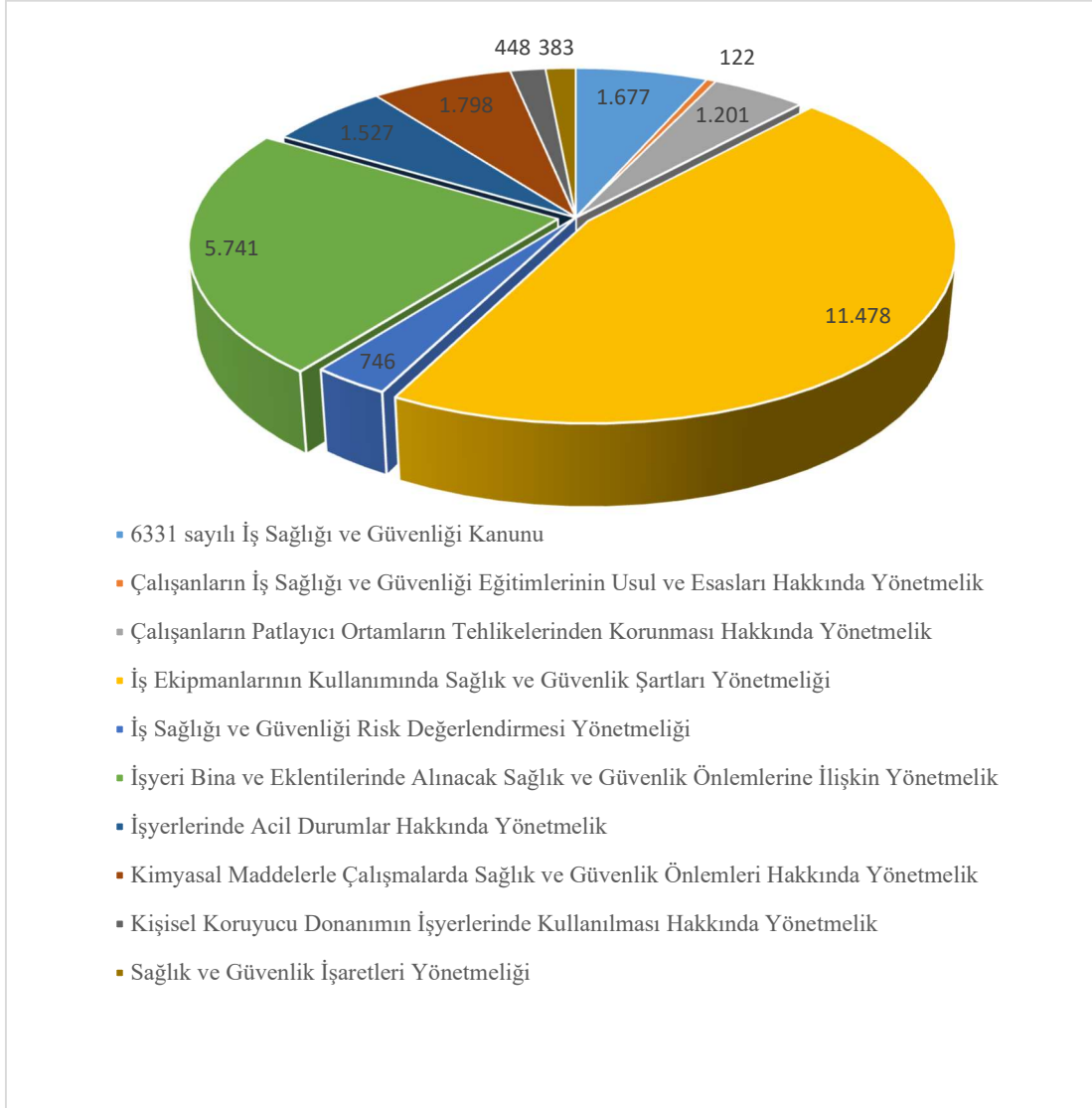
2025 Yılı Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinde tespit edilen ve giderilmeyen mevzuata aykırılıklar nedeniyle ilgili yasal dayanaklar çerçevesinde kurum ve kuruluşlara suç duyurusu ve ihbarda bulunulmamıştır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR

2025 Yılı Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişinde tespit edilen noksanlık istatistikleri incelendiğinde, ilk teftişlerde en fazla mevzuata aykırılığın “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği” ile “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik” çerçevesinde tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Şekil III.1. Sıkça Karşılaşılan Mevzuata Aykırılıklar

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Gerçekleştirilen teftişlerde sıkça karşılaşılan noksanlıklar ve mevzuata aykırılıklar, uygulama esaslarında verilen konu başlıkları altında belirtilmiştir.

İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri hususunda karşılaşılan mevzuata aykırılıklar;

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği kapsamında işyerinde bulunan mevzuata aykırılıklar genel olarak; iş ekipmanlarının periyodik kontrollerinin yönetmelikle belirlenen yasal süreler dâhilinde gerçekleştirilmemiş olması, var olan periyodik kontroller sonrasında belirlenen noksanlıklar dolayısıyla kullanımının sakıncalı olduğu belirtilen iş ekipmanları için ikinci bir kontrolün gerçekleşmemiş olması ve sakıncalar giderilmeden kullanılmaya devam ediliyor olması, düzenlenen periyodik kontrol raporlarının İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak düzenlenmemiş olması, işveren ile periyodik kontrol yapmaya yetkili kişi arasında periyodik kontrol hizmeti gerçekleştirilmeden İSG-KATİP sistemindeki örneğine uygun sözleşme yapılmaması, sözleşmenin işveren ile periyodik kontrol yapmaya yetkili kişi arasında periyodik kontrol hizmeti gerçekleştirilmeden en geç 1 gün önce yapılmaması, elektrik, topraklama ve yıldırımdan korunma tesisatları için düzenlenen periyodik kontrol raporlarında tesisat projesinin bulunmadığının belirtilmesi ya da projeye değinilmemesi, sahada kullanılan iş ekipmanlarının hareketli parçalarıyla mekanik temas riskine karşı koruyucu donanımların (sabit koruyucular, fotosel tertibatları, vb.) bulunmaması veya ilgili donanımların çalışır vaziyette olmaması, iş ekipmanlarının ehil kişiler tarafınca kullanılmıyor olması, iş ekipmanlarının acil durdurma sistemlerinin olmaması, iş ekipmanlarının dönen aksamlarına erişimin engellenmemesi, iş ekipmanlarının kullanılmaya başlamadan önce ikaz sistemleri ile devreye girmemesi ve bakımı gerçekleştirilen iş ekipmanlarının elektrik bağlantısının kesilmeyerek kontrol dışı çalışılması, parça fırlaması veya düşmesi riski taşıyan iş ekipmanlarında, bu riskleri ortadan kaldırmaya uygun güvenlik tertibatı bulunmaması, , iş ekipmanlarının gövde topraklamalarının yapılmamış olması, ortaya çıkan gaz, duman ve toz gibi ekipmandan kaynaklanan maddeleri kaynağında tutacak/çekecek uygun sistemin bulunmaması şeklindedir.

Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri hususunda karşılaşılan mevzuata aykırılıklar;

Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre karşılan mevzuata aykırılıklar genel olarak; işyerinde kullanılan kimyasal maddeler için risk analizi yapılmamış olması, kullanılan kimyasal maddelerin depolama şartlarına uygun depolanmamış olması, kullanılan kimyasal maddelerin malzeme güvenlik bilgi formlarının olmaması ve malzeme güvenlik bilgi formlarında yer alan bilgiler ile kimyasal maddelerin tehlikelerinden korunma yolları

T.C.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

bilgilerini içeren eğitimin çalışanlara verilmemiş olması, kullanılan kimyasalların günlük kullanım miktarından fazla sahada bulunduruluyor olması, kimyasal madde tanklarında taşıma tavalarının olmaması, kimyasal maddelerle çalışma yapılan bölümlerde göz duşu/vücut duşu bulunmaması, tehlikeli gaz/duman çıkışlarının olduğu yerlerde tehlikeyi kaynağında çekecek lokal sistemlerin olmaması şeklindedir.

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre karşılaşılan mevzuata aykırılıklar genel olarak; işyerinde acil çıkış kapılarının doğrudan dışarıya/güvenli alana açılmaması, acil çıkış kapılarının kolay açılabilir nitelikte olmaması, acil çıkış yolların acil durumlarda aydınlatmasının olmaması, işyerinde acil çıkış olmayan kısımların bulunması, acil çıkış kapıları ve yolları önlerinde malzeme istifli yapılması, elektrik panolarının önlerinde yalıtkan malzeme bulunmaması, elektrik panolarının kapağının olmaması, uygun olmayan elektrik bağlantılarının yapılması, işyerinin ana pano ve tali elektrik panolarında seçicilik ilkesine uygun kaçak akım rölelerinin tesis edilmemesi, işyerinde yıldırımdan korunma tesisatı tesis edilmemesi, çalışanların elektrikle temas riskine karşı korunması hususunda önlem alınmaması, iş elbisesi giyme zorunluluğu olan çalışanlar için, yeterli büyüklükte, uygun aydınlatma, havalandırma, termal konfor ve hijyen şartlarını haiz, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı soyunma yerleri sağlanmaması, soyunma odalarında uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartlarının sağlanmaması, soyunma yerlerinde yeterli sayıda oturma yeri bulunmaması, nemli, tozlu, kirli, tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde ve benzeri işlerde iş elbiseleri ile harici elbiselerin ayrı yerlerde saklanabilmesi için yan yana iki bölmeli veya iki ayrı elbise dolabı bulunmaması, tuvaletlerde uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartlarının sağlanmaması şeklindedir.

Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik kapsamında işyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar genel olarak; işyerlerinde patlamadan korunma dokümanının bulunmaması, var olan patlamadan korunma dokümanında işyerinde bulunan risklerin tamamının değerlendirilmemiş olması, değerlendirilen riskler karşısında alınması gerekli tedbirlerin alınmamış olması, patlamadan korunma dokümanında işyerindeki patlayıcı ortam oluşturma ihtimali olan yerlerin sınıflandırılmamış olması, patlayıcı ortam oluşma ihtimali olan yerlerde bölge sınıfına uygun olarak iş ekipmanının kullanılmaması, işyerlerinde statik elektrik oluşmasına karşı gerekli tedbirlerin alınmaması, doğalgaz kullanımının olduğu işyerlerinde doğalgaz detektörünün, LPG kullanımının olduğu yerlerde LPG detektörünün bulunmaması şeklindedir.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik kapsamında mevzuata aykırılıklar genel olarak; acil durum planının hazırlanmaması, acil durum planlarının yönetmelikte belirlenen hükümlere

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

uygun olarak düzenlenmemesi, yönetmelikle belirlenen sürelerle göre yenilenmemesi, hazırlanmış olan acil durum planında, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım ve patlama ihtimalinin, doğal afet/sabotaj/ilk yardım ve tahliye gerektirecek olaylar/risk değerlendirmesi sonuçlarının değerlendirilmemesi, acil durum planının dokümanite edilirken yönetmelikle belirlenen hükümlerin dikkate alınmaması, acil durum tahliye planının hazırlanmaması, tatbikatların yapılmadığı, acil durum ekiplerinin belirlenmemesi ve acil durum tatbikat raporlarının hazırlanmaması şeklindedir.

Risk değerlendirmesi çalışmaları hususunda karşılaşılan mevzuata aykırılıklar;

İşyerleri için hazırlanmış olan risk değerlendirmesinin Yönetmelikle belirlenen süreler dâhilinde yenilenmemiş olması, işyerlerinde bulunan risk değerlendirmesinin işyerinin güncel halini yansıtmıyor olması, risk değerlendirme ekibinin belirlenmemiş olması, risk değerlendirmesinde alınması gerekli önlemlerin gerçekleşmesinin ardından yeni risk seviyesinin belirlenmemiş olması hususları İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında genel olarak karşılaşılan mevzuata aykırılıklardır.

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri hususunda karşılaşılan mevzuata aykırılıklar;

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre karşılaşılan mevzuata aykırılıklar genel olarak; çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmemesi, tehlike sınıfları için belirlenen eğitim sürelerine göre eksik eğitim düzenlenmesi yer almaktadır.

Sağlık gözetimleri hususunda karşılaşılan mevzuata aykırılıklar;

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında karşılaşılan mevzuata aykırılıklar genel olarak, çalışanların sağlık gözetimine tabi tutulmamaları, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacakların, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılmasıdır.

İşyeri hekiminin çalışan sayısı ve tehlike sınıfına göre yönetmelikle belirlenen sürelerle ve sayıya uygun olarak görevlendirilmemesi, işe giriş/periyodik muayene raporlarının uygun aralıklarla yenilenmemesi İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik kapsamında sık rastlanılan mevzuata aykırılıklardandır.

Kişisel koruyucu donanımların kullanımı hususunda karşılaşılan mevzuata aykırılıklar;

İşveren tarafından çalışanlara verilen kişisel koruyucu donanımların çalışanlar tarafından kullanılmaması, kullanımları konusunda uygulamalı eğitim verilmemesi, kişisel koruyucu donanımların işveren tarafından ücretsiz verilmemesi Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre en sık karşılaşılan mevzuata aykırılıktır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili diğer mevzuat kapsamında mevzuata aykırılıklar;

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında karşılaşılan mevzuata aykırılıklar genel olarak, çalışan temsilcisi görevlendirilmemesi veya işyerindeki çalışan sayısı göz önüne alınarak yeterli sayıda çalışan temsilcisi görevlendirilmemesi, işyeri hekiminin işyerinde görevlendirilmemiş olması iş güvenliği uzmanının işyerinde görevlendirilmemiş olması, işyerinde ilgili ölçümlerin yapılmaması, acil durum tatbikatının yapılmaması, acil durum planı hazırlanmaması, iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturulmaması, işyerinde risk değerlendirilmesinin yapılmaması şeklindedir.

İş güvenliği uzmanının çalışan sayısı ve tehlike sınıfına göre yönetmelikle belirlenen sürelerle ve sayıya uygun olarak görevlendirilmemesi İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik kapsamında sık rastlanılan mevzuata aykırılıklardandır.

İş sağlığı ve güvenliği kurullarının Yönetmelikle belirlenen sürelerle uygun olarak toplanmaması, ilgili kurul toplantılarına işveren veya vekilinin başkanlık etmemesi İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik kapsamında genel olarak karşılaşılan mevzuata aykırılıklardır.

IV. BÖLÜM SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

Kauçuk, Plastik ve Kimyasal Ürünlerin İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında denetimlere Mart 2025 tarihinde başlanmış olup, Aralık 2025 ayı sonunda denetimler tamamlanmıştır. Programlı teftişte 45 İş Müfettişi görev almıştır. Teftişler 28 ilde ve 948 işyerinde yürütülmüş olup, ulaşılan çalışan sayısı 46.101 erkek, 17.901 kadın çalışan, 16 genç çalışan olmak üzere toplam 64.018'dir. İşyerlerinde ilk teftişlerde tespit edilen 25.814 mevzuata aykırılığın 24.198 adedi son aşama teftişlerde giderilmiş olup, giderilme oranı % 94 olarak gerçekleşmiştir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından yürütülen söz konusu programlı teftişte teftişe ara verme uygulaması gereği teftişlerin büyük bölümü iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. Programlı teftişler sonucunda idari para cezasına konu olan toplam noksanlık sayısının 2.113 olduğu görülmektedir. 4857 sayılı İş Kanunu ile ilgili olarak toplam 2 adet mevzuata aykırılık, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu ile ilgili olarak toplam 3 adet mevzuata aykırılık, 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ile ilgili olarak toplam 6 adet mevzuata aykırılık, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili olarak toplam 2102 adet mevzuata aykırılık tespit edilmiştir. Toplamda idari yaptırım uygulanan işyeri sayısı 375 olup teftişi yapılan işyerlerinin yaklaşık % 40'ına karşılık gelmektedir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Gerçekleştirilen teftişler sonucunda 375 işyerine 2.113 mevzuata aykırılık için toplam 91.868.202,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Sektör temsilcileri; tehlikeli madde yönetimi ve operasyonel risklerin bertaraf edilmesi için güvenli çalışma kültürünün ancak okul öncesi çağlardan itibaren toplumsal bir temele oturtulması gerektiğini savunmaktadır. Öte yandan, sektördeki yüksek ham madde ve enerji maliyetleri nedeniyle, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik teknolojik yatırımların ve teknik iyileştirmelerin sınırlı bir düzeyde kalabildiği dile getirilmektedir.

3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler

İşyerlerinde tespit edilen ve giderilmeyen noksan hususlar incelendiğinde; topraklama, elektrik iç tesisat, mekanik tesisat projelerinin bulunmaması ve tespit edilen uygunsuzluklar nedeniyle tesisatlara periyodik kontrol raporlarında uygunluk verilmemesi, projelerin olması halinde ise onaylarının bulunmaması gibi hususlar yoğun bir şekilde görülmektedir. Bu noksanlıkların görülmesinin başlıca nedenleri; tespit edilen bu eksikliklerin giderilmesinin uzun zaman alması, maliyetlerin yüksek olması ve yatırım gerektirmesidir. Bu nedenle işletme kurulum aşamasında iken; fabrika binalarının iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun olarak inşa edilmesi de dâhil olmak üzere, mevzuatın öngördüğü tüm iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasının sağlanması, işletmeler açısından sonradan sarf edilecek emek ve masrafların önüne geçilmesini sağlayacaktır.

3.2. Kurum/Kuruluşlar ile ilgili Görüşler

Teknik önlemlerin sürdürülebilir olması ancak toplumsal bir güvenlik kültürüyle mümkündür. Eğitim kurumlarının her kademesinde iş sağlığı ve güvenliği bilincinin aşılması; kimyasal maruziyet, doğru ekipman kullanımı ve acil durum müdahalesi gibi kavramların bir yaşam biçimi haline getirilmesi elzemdir. Kitle iletişim araçlarıyla desteklenen görsel ve işitsel bilgilendirme çalışmaları, toplumda "önce güvenlik" algısını yerleştirecektir. Güvenlik kavramı hayatın her alanında bütünsel bir yaklaşımla ele alındığında, iş yerlerinde hem makine parkurlarında hem de kimyasal süreçlerde çok daha etkin ve bilinçli bir yönetim sistemi kurmak kolaylaşacaktır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, T.C. Resmi Gazete, 10705, 30 Haziran 2012.

4857 Sayılı İş Kanunu, T.C. Resmi Gazete, 25134, 10 Haziran 2003.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu/İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, 28710, 17 Temmuz 2013.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu/İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği, T.C. Resmi Gazete, 28509, 26 Aralık 2012.

Sosyal Güvenlik Kurumu İstatistikleri.